

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félfévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tantók részére:** Egész évre 8 kor., félfévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

A miről holnap nem lesz szó.

Nem volt olyan régen, nagyon is emlékezünk még a rezolúciós komédiára. Nem felejtettük még el, hogy a küzdő függetlenségi és 48-as pártnak az általános egyenlő és titkos választójogért folyó erős harcát mikép akarta a kormány más irányba terelni azzal, hogy a védő javaslatba, melyet pedig Tisza szerint gondolkodás nélkül kellett volna megszavazni, felvette a póttartalékra vonatkozó nemzeti pántlikás módosításait.

Nem felejtettük el, hogy mily kurucodással esküdtek fel erre Tiszának március 8-án, hogy szerintük szinte regett bele a magyar föld s megremegett tőle a híres császárváros. De tudva van előttünk jól, hogy április elsején a nemzeti munkában már 10 hónapja fáradó lelkes munkapárti honatyáink a nemzet törvényhozási csarnokában karnevalban részesítették a sok bohósághoz szokott magyar nemzetet s a már hazáulással is megvádolt küzdő függetlenségi és 48-as képviselők teljes megelégedéssel voltak, hogy nem vették fel a bohóc ruhát oly darab eljátszásához, mely csak nevetésre ingerli a szemlélőt, de komoly hangulatot, komoly eredményt nem szülhet.

Megnyugvással nézhetek a jövő elé azok a küzdő ellenzéki férfiak, kik megmaradtak saját szereposztásukban, hogy komolyan küzdjék azt a harcot, mely az általános, egyenlő és titkos választójogért folyik azért, hogy a népparlament megteremtésével adjanak súlyt annak a parlamentnek, mely ime a rezolúció kérdésében is oly tehetetlen, oly gyenge.

De nem is a rezolúciónak Bécsben és Budapesten lefolytatott komédiájával akarunk most foglalkozni, mert hisz nem csak munkapárti ellenfeleink előtt vesztette az el az újdonság jelle-

gét, de mi is már csömörletig éltük bele magunkat abba a gondolatba, hogy hiszen nem is lehetett az másként ott, hol csak a személyes érvényesülés vágya vezeti a szegényes lelkeket és nem az önzetlen s frázis nélkül való tiszta honfiúi köteleesség.

De igenis elővarázsoljuk azt a közelmúltat, mely itt Zomborban akart kurucpolitikát csinálni, midőn március 21-én, — tehát a még nem tudott országos karneval multság előtt — tartott városi közgyűlésen Kozma László indítványára a munkapárt helyi oszlopai a nemzeti pantheonba predestináló hősi tettet fejtettek ki.

Ezt a március 21-iki tavaszi szellőt, a zombori „nemzeti” munkásoknak ezen tavaszi felbuzdulását pedig elég aktualisnak tartjuk felemlíteni most, midőn városatyáink holnap ismét közgyűlésre jönnek össze s annak hosszú tárgyszorozata között keresgélve, nem találjuk már meg hősködésüknek rugóját, a rezolúciót. A helybeli „nemzetiek” felbuzdulásának tavaszát nem követi perzselő nyár, mintha csak az országszerte dúló fagy hütötte volna le azt a kis melegséget, mely nem szívüknek melegsége, de a felülről jövő nyomásnak fizikai következménye volt. De mert oda fent eltűnt a megoldásnak a rezolúcióba vetett reménye, sőt a hatalomban való maradás a rezolúciónak elejtését feltételezte s éppen a kormány köröket érintené legkínosabban a törvényhatóságok állásfoglalásának komolysága és őszintesége, megszűnt a felülről való nyomás, megszűnt a nyomást követő fizikai hó, s a melegség eltűnésével az a lelkesedés, melyről tudtuk a mimelése percében már, hogy abból a rosszul fűtött s nem tűzálló kohóból nem olvadhat ki nemes érc, hanem csak pizok és sár.

A márciusi közgyűlés óta nagyot fordult a világ kereke s mi, kik annak keringését magyar nemzeti nézőpontból

szemléljük, úgylátjuk, hogy a világ kerekének magyar küllőjén kapaszkodó keréktalphoz rátapadt a sár; a magyar kormány hatalmon csüngő munkapártiakhoz az erkölcsi züllöttségnek ocsmány képe. Mert ha őszinte lett volna az általuk javasolt s többségük által elfogadott határozat, mellyel helyeselték Khuen rezolúciós politikáját, sőt tovább mentek a helyeslésnél azzal, hogy Kozma és társai által sürgős honmentésre szinte hivalkodva hívták egybe az akkori közgyűlést kizárólag a rezolúciós Khuennek bizalmat szavazandó, most, a holnapi közgyűlésen saját iniciatívájukból kellene indítványozniok a tiltakozást azon botrányos komédia miatt, mely a rezolúció elejtésével nem csak a múltó kormánynak már rég foszladozó, sőt nem is volt prezstizsén, de a törvényhatóságnak állandóan megörzendő tekintélyén is súlyos csorbát ejt.

De soha nem is ringattuk magunkat azon illuzióban, hogy azok az újdonsült kurucok, kik sohasem hevültek önzetlenséget feltételező nemzeti küzdelemért, most az egyszer is félre tegyék azt a „Brodcsackot,” mellyel a szent háboruba indultak. Tudtuk mindenkoron — és soha semmi mozdulatuk nem is fog bennünket megtéveszteni, — hogy minden ténykedésükben csak a haszonrészesedés arányát nézik, mindenkor csak az erre irányuló taktikát mérlegelik.

S mert a taktika most így kívánja, a holnapi közgyűlésen már nem lesz szó politikáról, már nem gondolkodnak híres bölcseink a rezolúcióval, nem a kormánynak szavazott bizalommal. Mint a sötétben bújkáló tolvajok settenkednek majd fel a közgyűlési terembe, otthon hagyván a törvényhatóságnak ellopott tekintélyét, ahelyett, hogy megbánva műkuruckodásukat, újabb határozattal erősítenék meg korábbi állásfoglalásukat.

Vagy talán azért surranak el e

Röntgen vizsgálati intézet

ZOMBOR, Csihás Benő-utca 12. szám.

Rendelés egész napon át. — — — — — Mérsékelt árak!

Használtatik: Csonttörések és ilcamok megállapítására. Tüdőbetegségek, szívbajok, daganatok, csontbántalmak, húgy- és epekövek kórismézésére. Húsdaganatok, rákbetegségek, tüdővérzések fájdalom nélküli gyógyítására. Fénykép felvételek is eszközölhetők.

— Szőrzet eltávolítására sikeresen alkalmas. —

40-10-10

Dr. Donoszlovits Vilmos, orvos.

kérdés mellett, hogy adandó alkalommal fenhangon kérkedhessenek azzal, hogy a reaktívált Khuenkormánynak nem szavaztak bizalmat, tehát nem dezavualták korábbi határozatukat? Eleve is figyelmeztetjük a rezolúciós vitézeket, hogy mi nagyon is tisztában vagyunk azzal, hogy miért hallgat a szolgálhad. Nagyon is tudjuk, hogy inogni érzik lábuk alatt a talajt s nagyon elhalványult reménységük csillaga. Érzik, hogy még nem ürült ki a keserű pohár s még mindig a megalázkodásnak kálváriáját kell járni. Ezt pedig némán, hallgatagon illik megtenni, mert kiábrándító például szolgál nekik a rezolúciós komédia. S ha nincsen reménység s a delegációs veszedelem is beborítja a láthatárt, talán nincs is jobb halni készülő honvédeknek, mint némán, hallgatagon várni, hogy: „mit ízen Auffenberg.“

Politika.

A kormány bukása. Addig jár a korszak a kúthoz, míg eltörik. Addig járt Khuen is Bécsbe, hogy ott az örökélet forrásából élető nedűt merítsen, míg kiapadt számára még a legutolsó csermely is.

Egyszer ugyan azt a korszak, mely a forrást övező kavicsrakáson összetört, megdrótozta a legfelsőbb irgalom; de ismét elbukván, az a drótháló összeszorítja s összezúzza a legutolsó csermelyt is.

A kormány korábbi rehabilitációja, mint amolyan drótozás, csak a rezolúció elejtése idejére szólt. A rehabilitált-drótozott korszakból elfogyott az életelixir s annak nedűje többé nem Khuen-Tisza számára szerez gyönyört — Kisded játékaiknak véget szakított a közvéleménynek dörgő szava, s ott, hol ez meghallgatást követelt, reá kell lépniök az egyetlen békés megoldásra, a választójogi reform megvalósításának útjára.

A kormány megbukott s vele egyidőben, úgy érezzük, hogy a demokratikus Magyarország megalapításának gondolata megfogantatott.

Furcsaságok. Most hogy a kormánynak mégis csak el kell pusztulnia a közhatalom éléről nagyon sok furcsaságot észlelhetünk.

A néppárt érzi, hogy a demokratikus választójogi kivívásáért nem tett semmit s míg menteni is szeretné a kormányt, a választójogi reform körül is érdemet akar szerezni a Zichi Aladár-féle pártközi konferencia javaslatával.

Désy Zoltán pedig egyszerre csak mint kormánybuktató tűnik fel, azon kis kavicska révén, hogy a delegációban fel akarná olvasni Tisza Istvánnak Auffenberg-ellenes pártközi beszédét.

A kormánypárt Auffenberg megmaradásában látja a kormánytávozás kényszerűségét.

Azt is olvastuk már egyszer, hogy Vázsonyi — kiról pedig tudvalevő dolog, hogy a mágnások házi demokratájává

szegődött — tulajdonképeni apja a választójogi reformjának s az ő nevéhez fűződik majd annak dicsősége stb. stb.

No de hát miért e feledékenység? Justhéknek talán egyáltalában nincsen érdeme a kormánybuktatásban és a választójogi reform ügyének előbbrevitelében? Minek kellett volna ép a harcos függetlenségi pártot izolálni vagy letörni, ha ennek mindezekben nem volt része?

No de az érdemet majd betudja a história.

A „Bácska“ plagiuma.

A „Bácska“ szerkesztőségének.

A „Bácska“ szerkesztősége lapjának 29-ik számában azt izeni, hogy ha a plagium vádját illetőleg folytatjuk megjegyzéseinket, akkor bennünket bíróság elé állít.

Ennek a felhívásnak eleget teszünk és ismételten az egész közvélemény előtt nyíltan vádoljuk a „Bácska“-t irodalmi lopással és tolvajlással, melyet azáltal követelt el, hogy kiollózta a „Bácsmegeyi Napló“ egyik cikkét és ezt minden forrás megnevezése nélkül mint a saját politikai gondolatainak és eszméinek eredeti termékét husvéti számában vezércikknek „A zombori politika husvétja“ címmel leköszölte és ebben a cikkben egy szabadkai lapnak egész más alkalomból írt cikkével mint zombori politikai aktualitással lépett a hiszékeny olvasó közönség elé. A szabadkai lap közleményén mindössze azt a változtatást tette, hogy egy szabadkai személység nevét egy zombori függetlenségi párti férfiú nevével cserélte a plagizált cikkben fel.

Ezekután pedig várjuk, sőt követeljük a sajtópert, amelynek konzekvenciáit mi a magunk részéről bátran viseljük.

Zombor, 1912. április 16-án.

A „Bácsmegeyel Függelenség“ szerkesztősége.

„A tanulás nem szégyen.“

A „Bácska“ április 12-iki számában „Iparosaink kiképzése“ cím alatt hosszabb cikkben foglalkozik az ország iparosainak elégtelen kiképzésével, melynek okát abban látja, hogy az iparosság zöme csak az elemi iskolából kerül ki. Látókőre kicsiny, s csak az ipartársulatokon belül marad.

Ezen cikk folyamánakép a „Bácska“ ápr. 16-iki száma „A tanulás nem szégyen“ cím alatt ugyancsak lekritizálja iparosainkat, amennyiben nyíltan megvádolja iparosainkat, hogy nem akarnak tanulni.

Szóval Magyarország iparának megnyomorító maguk az iparosok, (és nem az urak, akik az önálló vámterületet értékelni nem is tudják) mert az elemi iskolából kijövet már mindentudóknak képzelik magukat.

T. cikkirő úrnak ügylátszik kurta időt

adtak e cikkek megírására, s így nem volt ideje a dolog mélyébe tekinteni.

Miért nincsenek elegendő számú komolyan művelt iparosaink Magyarországon, megpróbálom megvilágítani, amennyire lehet röviden s a valóságnak megfelelően. A legelső s mindenki által ismert tény, hogy az iparosság a legutóbbi időkig egy lenézett társadalmi osztályt képezett. Az úgynevezett hivatalnok a világeért sem gondol arra, hogy fiából jó iparost neveljen. Mindent elkövet, koplal, fázik, nyomorog csak azért, hogy fia tanulhasson, iskolába járhasson. Most már méltóztassék elképzeelni milyen áron volna képes elviselni N. N. törvényszéki bírót, vagy N. N. pénzügyi tanácsost, hogy fiából mondjuk lakatos inas legyen? Kézenfekvő dolog, hogy legnagyobb lángelmék gyermekei sem mind hivatottak arra, hogy szellemi munkával keressék kenyerüket, ellenben maga a családi nevelés kitérő iparossá tehetné volna. Úgyszólván minden házban a hol gyerek van, ekkép serkentik a diákot a tanulásra: „tanulj fiam, szorgalmasan; ha nem tanulsz inasnak fogunk adni!“

Tehát a tisztességes kenyeret, a biztos megélhetést nyújtó ipart úgy állítják be a tudatlan gyermek előtt mint egy *mumust*, amelytől irtózni szinte természetes valami. — Ez az, ami az iparost aztán egyenként és együttvéve lealacsonyítja.

Ilyesmit intelligens szülőnek mondani soha sem volna szabad. Kinek a fiából lesznek ma iparosok?

A szerencsésebb anyagiakkal rendelkező iparos azt mondja: ha az a 30 fritos irnok „urat“ tud nevelni fiából, miért ne taníttassam én az én fiamat is, s legyen belőle „úr“. S itt nyilatkozik meg a legnagyobb mértékben iparosaink helytelen gondolkodás módja, szűk látókőre! A műhelynek apáról fiúra kell szállni, a jó iparos neve arany, amelyet elhomályosítani engedni bűn. Ma csak igen szegény emberek gyermekeiből lesznek inasok; mihelyt a gyerek otthon terhére kezd válni a szegény sorsban sanyalódó napszámos embernek, favágónak stb. ha csak 3—4 elemi iskolát is végzett, igyekeznek szabadulni tőle, inasnak adják; minden gondolkodás nélkül ahol hely van, vagy ahol mindjárt fizetnek is valamit, mert a nyomoruságon azzal is segítve van valamennyire. Sosem törődik az azzal, hogy a pálya, amelyre fiát adta, tetszik-e a gyereknek, vagy megfelel-e fizikumának, vagy képzettségének.

Maga a családi nevelés pedig, amely egy ilyen szegény ember és mondjuk egy bíró családjának körében van, úgy viszonylik egymáshoz, mint 1:100-hoz.

A család nevel, az iskola tanít; a családi helyes nevelés előkészíti a gyermeket tanulásra, bár sokan azt állítják, hogy az iskola van hivatva arra, hogy nevelve tanítson; talán idővel úgy is lesz.

(Vége köv.)

HIREK.

Városi közgyűlés. Zombor szabad kir. város törvényhatósági bizottsága 1912. évi április hó 19-én (pénteken) délután 3 órakor *rendes közgyűlést* tart, melynek több fontos tárgya lesz, úgymint: A város polgármesterének jelentése az igazságügyi palota legközelebbi jövőben leendő felépítése végett teendő intézkedés iránt. A húszas bizottság javaslata a vízvezeték és csatornázásra vonatkozó pályázati tervek elkészítése módjának miként leendő elrendelése tárgyában. A városi tanács jelentése a városi tanács intézet, a városi téglagyár, a tűzjelző állomások telefondíjai, a mozgósínház felállítása és a felső kereskedelmi iskolai tanárok fizetés rendezése tárgyában. Krump Anna zombori lakos kérvénye az általa fenntartott magánpolgári leányiskolának a város által leendő átvétele, valamint Novákovits Izidor felső kereskedelmi iskolai tanár kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

Új függetlenségi lap. Mint értesülünk Adán több függetlenségi férfiú új lapot alapít, ezidő szerint azonban nincsen módunkban annak címét közölni. Üdvözöljük a szép törekvést, mert korrumpált vármegyénkben úgyszólván minél több ellenőrző ellenzéki organum.

Rákóczi-szobor. Jankovits Gyula buda-pesti szobrász április 16-án volt Zomborban, a szobor alapozásának megvizsgálata végett, melyet Szabó László városi főmérnök eszközölt. A beton alapozást nagyon szilárdnak találták. A város 13.000 koronás költséggel készíti a Jókai-tér, melyen a szobrot már közelebb felállítják. A szoborbizottság gyakrabban tart ülést Vértési Károly elnöklésével és Buday Gerő alelnök rendezésével. Az országos ünnepély június 9-én lesz s most állítják össze ennek a tárgysorozatot. Meghívják az országgyűlés mindkét házát, a törvényhatóságokat, az irodalmi társaságokat, a sajtót, a bács megyei községeket és egyesületeket stb. A szoborbizottság intézkedéseiből az ünnepély nagyon impozáns lesz, méltó, Rákóczi első szobrának a leleplezéséhez.

Esküvő. Schweidel Milcsi, az aradi vértanu unokája, Budapesten f. hó 10-én tartotta esküvőjét dr. Jachmann lubói orvossal. Az új pár most Olaszországban van nászuton. Kívánjuk, hogy a boldogságuk állandó legyen.

Szenzációs hajókatasztrófa. Alig készült el a White Star Linie hajója, a világ legnagyobb hajója s alig indult meg hétfőn, e hó 8-án az Atlanti óceánon Liverpoolból Amerika felé, az a szenzációs hír járja be a világot, hogy a „Titanic“ nevű hajó óriás most vasárnap, hat nappal után elsüllyedt. A 2200 utas közül csak 675 menekült meg s így másfélszer ember lelte halálát a hullámok között. A világnak ezen legnagyobb tengeri katasztrófája az emberiségnek örökké szomorú emléke lesz.

Az Arena Mozi ismét tanujelét adta annak, hogy mint elsőrangú szórakozó hely Zombor város közönségének pártfogását minden tekintetben kiérdemli. Az Arena Mozi minden nagyobb szabású mozgóképet megszerez s a vidéken eddig páratlanul álló nagy anyagi áldozatok árán beszerzett képújdonyságaival. Szakszerűen összeállított, válogatott műsorában ott látjuk az egész világbeli mozgóképgyárakat képviselve. Láttuk például a legutóbbi műsorban a „Légvárák“ című vígjátékot. Az Arena Mozi csütörtökön a „Halálhajó“ című képet mutatja be mint slágert, ott látjuk továbbá a jövődöbéli trónörökösünk lakodalmi ünnepségét is. Természetesen gondoskodva van megfelelő humoros képről is, melynek címei: „A gazdag Ferenc bácsi.“ „Riporterek királya.“ stb. mindannyi elsőrangú képek. Itt említjük fel, hogy a vasárnapi „Zigomár“ című detektív drámát 1153 személy nézte meg, melynek nagyszerű kiállítását mindenkit csodálkozásba ejtett. Az Arena Mozinak minden műsorában van a Zigomárhoz hasonló kaliberű mozgófényképe, a melyek a mai társadalmi életről vannak merítve; pazar kiállításuk mindenkor elsőrangú látványosságot nyújtanak, mégis a rejtelmességek, hogy úgy mondjuk a lehetetlenségek nagyobb vonzerővel bírnak, mint a határozottabban jobb társadalmi drámák.

A vármegyei kisdiednevelőkör közgyűlése. A „Bácsbodrogvármegyei Kisdiednevelőkör“ 1912. április 23-án d. e. 10 órakor Kula községébe tanácstermében rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Emléksorok Vargáné Stengl Eleonóra halálára. Előadó: Menthárdné Ambrózy Etelka. A kisdied kedélyképzése. Előadó: Bózsits Gizella. Az ösztönszerű foglalkoztatás irányelvei. Előadó: Ballai Károly, a Gyermektanulmányi Múzeum főtitkára. Pénztáros jelentése. Indítványok, melyek közgyűlés előtt a titkárnak beküldendők. A jövő évi közgyűlés idejének és helyének megállapítása. Elnöki zárszó. A közgyűlés után bankett. A közgyűlést megelőzőleg reggel 3/48 órakor Istenisztelet a róm. kath. templomban. Utána az ösztönszerű agyagmunkából mintafoglalkozást tart Milla Mariska kulai kisdiednevelő. Gyülekezés Kulán április 22-én. A vonatnál az érkezőket a rendezőség várja és a szállására kalauzolja. E napon 3 és 6 óra között a vendégek megtekintik Váryné Deák Nella kulai kisdiednevelőnek az óvodáját és Takács Berényi Ilona rendszere alapján dolgozó óverbácsi, kulai, és bajai (Weress Ilona óvodájából) kisdiedek ösztönszerű munkáit a Szent-István utcai óvodában. Április 22-én este 1/27 órakor választmányi gyűlés Kula községébe tanácstermében. 1/29 órakor ismerkedő tea-est a Kaszinóban.

A gyűlésre érkezők szállásért jelentkezzenek április 20-ig Milla Mariska kulai kisdiednevelőnél és egyszersmind jelezzék a jövetelők idejét. A közgyűlésre jövőknek Faragó János kir. tanfelügyelő úr az egész megye területén a gyűlés idejére szabadságot adott.

A kossuthfalvi kisbírókösök szövetkezete. A kossuthfalvi kisbírtokosok szövetkezete e hó 8-án a függetlenségi polgári körben táncvigalmat rendezett azon célból, hogy a tiszta jövedelmet május hóban tartandó kanca és csikó díjazásra fordítsa. E célból újévi ajándukul felsőrogliai Pilaszánovits József úr, aki a kisdiednek igazí, lelkes, nemesszívű pártfogója, már adott 100 koronát s így a táncvigalmi összeggel a díjazásra rendelkezésükre áll 225 korona. Felülírtettek: apatini Fernbach János 20 korona. Natkai József 10 korona. Kovács Lajos, Rézi Mihály 5—5 korona. Dr. Fusch N. (Cservenka), Faragó József, Klein Manó, Bezeredy Béla 2—2 korona. Várjas Lajos, Kovács András, ifj. Nagy Sándor, Gulyás Sándor, Schadt Ignác, Okos Gyula, Welker N. (Cservenka), Szigeti Mihály, K. Nagy Sándor, dr. Salcer ügyvéd, Muzsik Sándor, Kató János, Sztonhár János 1—1 korona. Nagy Mihály, Krémer Gusztáv 30—30 fillér.

Trieszti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság“ rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzáfordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva“ általános biztosító részvénytársaság számára. A zombori főügynökség *Bárany Lipót és Fia.* 67a-1-1

Katonák választójoga. A közös hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok a tényleges katonáskodás ideje alatt is gyakorolhatják szavazati jogukat s a választás napján polgári ruhában jelenhetnek meg az urnák előtt. Szép-szép, de vajjon nem utasításokkal fognak-e ezek a katonaszavazók az urnák elé sietni? A mai választójogi rendszer mellett sok értelme nincs.

A történelmi társulat közgyűlése. A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat XXIX. évi rendes közgyűlését 1912. évi április hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Zomborban a vármegyeház kistermében tarja meg.

Tárgyalás Szűcs ügyében. Élénk emlékezetben van még Szűcs Ervin volt zombori városi mérnöknek váltóhamisítása. Hathatós protektorok örültté nyilvánítás által akarták valahogy megmenteni a kártyaszenvedély áldozatát. E törekvés azonban nem sikerült s így a szabaddai törvényszék április 29-én fogja ez ügyben a főtárgyalást megtartani.

Malomtűz Szabadkán. A szabaddai erdő mellett levő Strasburger-féle malomban hétfőn este tűz támadt. A malom épületet már nem lehetett megmenteni, mert hatalmas lángokban csapott ki belülről a tűz, melyet csak lokalizálni lehetett, úgy hogy a gépház nagyrészt megmaradt s csak a teteje rongálódott meg. A lángok közt 400 méter buza, 100 méter rozs liszt és 100 méter tengeri dara pusztult el. Úgy szintén a tűz martalékává lett minden irodai felszerelés, butor és iromány. Most már csak pusztá falak jelzik a malom nyomát. A kár meghaladja a 100 ezer koronát, mely biztosítás révén alighanem megtérül.

Hirdetmény. Zombor szabad. kir. város tanácsa közhírré teszi, miszerint a városi színház előfüggönyének hirdetési célra vonatkozó bérlete folyó évi május hó végével lejárván, annak 3 esileg 5 évre leendő bérbevétele céljából felhívtnak a pályázni óhajtok, miszerint erre vonatkozó ajánlataikat f. évi május hó 10-ig a városi tanácsnál nyújtásuk be.

Hamis pénz. Az osztrák magyar bank figyelmezteti a nagyközönséget, hogy a 20 koronás papírpénzek elfogadásánál óvatosságot tanúsítson, mert sok hamis bankó forog közkezen. A hamis 20 koronások abban különböznek a valódiaktól, hogy papírosuk puhább és vastagabb s színük is sötétebb, míg a sor számok halványabbak és vékonyabban vannak nyomtatva. A bécsi rendőrség a hamisítók leleplezéséért 10 ezer korona jutalmat tűzött ki.

Talált tárgy. A rendőrkapitány közhírré teszi, hogy egy pénztárca és egy járlat találtott s felhívja a jogos tulajdonost, hogy nála annak átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezék, mert ellen esetben a reedet alapján vagy a találonak adatik ki, vagy értékesítetvén, az összeg az állampénztárba helyeztetik el, mely esetben az igazolt tulajdonos, az elévülési határidőn belül érvényesítheti igényeit.

IRODALOM. 41-100-11

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon 161. szám. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonyságok:

Beöthy: Művészetek története III. 24 — K.	
Gábor! Jaj, a feleségem	2 — „
Gyagyovszky: Ünnepek váro	1 20 „
Herczeg F.: Éva boszorkány	2 50 „
Móricz: Magyarok, novellák	3 50 „
Sas: A bölcs meg a bolond	3 50 „

Világkönyvtár új kötete:
Ostwald: Feltalálók, felfedezők, nagy emberek 1 90 K.

Közönség köréből.

**A bezdáni „Magyar Népkör“ át-
vedlésének napja.**

Végre sok huza-vona, ülés-gyűlés után megtörtént, hogy a bezdáni „Magyar Népkör“ átvedlett: „Kath. Magyar Népkör“ ré. — Már március hónapban megtörtént, hogy a „Magyar Népkör“ sok lelkesedéssel fogadta el a „Katholikus“ jelszót, és e fölötti örömeiben tartotta meg szép ünnepség keretében a március 15-ikét. Sajnos azonban akadtak olyan tagok is — nem tudom, mi módon, talán azért, mert *gyenge a felfogó képességük* s így nem értették meg az előadó s. lelkész szavát, vagy talán azért, mert a templomot belülről ritkán látják s csak nagy távoból külsejét nézdelik, vagy talán azért, mert ők az ú. n. jó katolikusok közül valók, — elég az hozzá, akadtak olyan tagok is, kik nem értették, mit jelent e szó: „katholikus.“

Ebből aztán *nagy zavarok, sok sűrűlő-dés, per-patvar, lári-fári keletkezett*, melynek legmagasabb akkordjai ma hangzottak el április 14-én a „Magyar Népkör“-ben. Nyilvános közgyűlés tartott ugyanis a leendő „Kath. Magyar Népkör“ nek a régi alapszabályok szemeltartásával és több rendkívüli közgyűlésen megvitatott alapszabályainak elfogadásáról. A nemes gondolkodású és egyenes lelkületű tagok lelkesedéssel karolván föl a kör *haladási vágyát* és óhajtván a régi tespedésből való föltétlen szabadulást, *tíz szótöbbséggel* elfogadták az átdolgozott alapszabályt. Igaz ugyan, hogy türelmüket és erkölcsi magatartásukat próbára tették, mert oly *éktelen lárna és zsivaj színtere volt a kör*, hogy a nyugodt szemlélőben egész tanulság lett az emberben megnyilvánuló *állati szenvedély*, mely szenvedélyt nagyban fokozta még az öreg föld leve is. Egyesekből ki is tört, mert hiába, ha forr belül a szenv, az kitörni akar és eget kér — Garai költőnk szerint is.

Kitört a keserűség a csuhás ellen, ki minden jónak elrontója, kitört egy magas természetű, de kicsi szellemű *katholikus polgárból* és így szólt torokszakadtn Finta s. lelkész, köri jegyzőre erős kézmozgatással: „Ez egy erőszakos pap, ki befurakodott társaságunkba és elrabolta sok verejtékkel szerzett vagyonkánkat.“ És a jelenet még nem ért véget, hanem most jött a csattanó, midőn Bezdán nagyközönség nagyérdemű bírja leadja a drámai fordulat legérdekesebb részét. Sokat értvén a dologhoz, mert hiszen bíró úr, a tagsági díját is megfizette már erre az évre is; különben pedig a hónapok óta tartott közgyűléseken nem jelent meg, de azért most az egyszer kegyes volt

leereszkedni hozzánk és megjelenésével megtisztelni bennünket. S mivel jelen volt, kegyes volt leadni véleményét: Ez közvagyon, ebbe nincs senkinek beleszólása, ezt törvény elé viszem. Majd pedig szigorú hangon és komoly megvetéssel fordul Finta s. lelkész véleményét elfogadó tisztes többséghez, mondván: „Ilyen bandának különben tagja tovább nem leszek.” A s. lelkész felszólította: „vönja vissza sértő szavát, különben törvényes úton kér elégtételt a megsértett tagokkai együtt,” míg ő ismétlően előbbi sértését, kifizetvén a gyűlés alatt megívott spriccerét, csendesen eltávozott.

Ily nagyszerű és megfigyelésre érdemes módon ért véget a bezdáni „Magyar Népkör”-nek „Katholikus Magyar Népkör”-re való átvedlése. És az egész gyűlés lefolyását *átszenvedték* a jelen voltak.

Finta János,
s. lelkész, kőri jegyző.

Felkérés folytán udvariasságból kifolyólag szinte kötelességszerűleg közreadtuk e cikket, de egyszersmind sajnálkozásunkat fejezzük ki a belőle megtudott azon zavaros állapotok felett, melyeket a bezdáni „Magyar Népkör”-ben behozott újítások teremtettek meg. Elismerjük a katolikusok azon jogát, hogy egyletekbe tömörülnek, sőt ha ennek szükségét látják, ám tegyék is. De feltétlenül helytelenítjük, hogy egy már működésben levő népkör haladási vágyát azzal akarják kielégíteni, hogy címét bármily felekezeti epithéonnal bővítsék ki. Hogy ez nem a haladást biztosítja, bizonyítja a bezdáni „Magyar Népkör” közgyűlése, mely az újítást javasló cikkirő saját beismerése szerint is nagy zavar, sok súrlódás, per-patvar színlhelye volt s hogy a csak 10 szótöbbséggel elfogadott új alapszabályt éktelen lármá és zsvaj fogadta. Kár a magyarok összetartását erőltetett leszavaztatással zavarni meg s a társadalmat kettéosztani, mert az éppenséggel sem tesz szolgálatot a haladásnak. Legalább is felesleges akkor, midőn a „Magyar Népkör”-ön kívül esetleg külön történő katolikus alakulás mellett itt is, ott is békességes állapotok maradnának, melyek többet használnának magának a katolikus ügynek is. Szerk.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali) f. évi április hó 4-én tartott 80-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1911. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 1.189.790.207 korona és 74 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 51.905.357 korona és 81 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 24.558.447 korona 87 fillérrel 351.843.680 korona 02 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalékalapja 6.987.470 korona 49 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűvegbiztosítást, a díjbevétel 18.155.625.823 korona biztosítási összeg után 31.117.251 korona 84 fillér volt, miből 10.777.655 korona 29 fillér viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 20.339.596 korona 55 fillérre rúgott és ez összegből 14.714.913 korona 09 fillér mint díjtartalék minden teher-től menten jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 148.108.144 korona 98 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.494.546 korona 70 fillérre rúgott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 816.101 korona 49 fillért tett ki. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 5.133.335 korona 29 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.339.844 korona 58 fillérre rúgott. Károkért a társaság 1911-ben 45.723.647 korona 90 fillért és alapítási óta 1.063.798.459 korona 33 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 211.795.053 korona 79 fillér esik. A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen 23.957.883 korona 59 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerű nyereségtartalék, mely 6.804.335 korona 18 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 14.962.260 korona 76 fillére rúg, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rúgó kezes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással

2.031.287 korona 65 fillért tesz ki. Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsősorban értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 392.746.965 korona 47 fillérről 416.840.622 korona 40 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog-követelések 101.703.390 korona 60 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 36.489.996 korona 03 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.961.098 korona 36 fillér. 4. Értékpapírok 249.564.355 korona 85 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 19.182.014 korona 70 fillér. 6. Tárca-váltók 634.457 korona 05 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 4.305.309 korona 81 fillér. Összesen 416.840.622 korona 40 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézete, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönbén a versenylovak, teliverek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be, mint új ágazatokat hazánkban. 67/b-1-1

HIRDETÉSEK.

Kiadó ház!

Zomborban, a Zöldfa-utcában fekvő 15-ik számú Kollár-féle ház, melyben **6 szoba** s megfelelő mellékhelyiségek vannak, **1912. évi május hó 1-étől bérbe** adatik. Beköltözés azonnal történhetik.

Ezen ház örök áron is **eladó**. Bővebbet: Dr. Henneberg Géza ügyvédnél Zomborban. 66-3-1

Gyümölcs és műkertészet.

Báthory György zombori lakos, gyümölcs- és műkertész (Basa-utca, Hungária vendéglő) ajánlkozik **gyümölcs-kertek megalkotására, virág- és díszkertek berendezésére**, s minden a gyümölcs és műkertészet körébe tartozó vállalkozásra, valamint a szőlőművelés, oltás és kezelés körébe tartozó összes teendőkre. — A tisztelt közönség bizalmát pontos és szakszerű munkával fogja viszonzni. 72-1*-35

A SALVATOR sósorszesz

a legerősebb, legkedveltebb és a leghathatósabb, mert üdít, gyógyít és desinficiál.

Kapható mindenütt!

Ára 44 fill., 1 kor. 10 fill. és 2 kor. 20 fill.

Pő- és szétküldési raktár:

Salvator áruforg. r. t. Selmecebánya.

Bácska kizárólagos képviselője:

Friedmann Lajos,
Zombor,

190-52-22 kereskedelmi ügynökség.

Hova menjünk?

Az UGRY czukrászdába, „ELITE” és „RIVIERA” kávéházakba. Ott vannak már „BALIET” játékasztalok. ÉRZÉK- és SZELLEM fejlesztő szórakozást nyújt. A RÜGÖS DÁKÓ izomfejlesztőleg hat a karokra. URAK és HÖLGYEK kényelmesen ülve játszanak. Órák hosszat nem kell folytonosan a golyók után futkosni és nem táncoljuk fel a port. Ezen asztalok egyedüli szállítója, MAGYAR, NÉMET és OSZTRÁK országokban:

Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható biliárd és hozzávaló dákó gyára.

Ára 250 koronától 400 koronáig.
65-104-1

!! Részletre is kapható !!

ZOMBOR, Thököly-út 10. sz.

Házeladás.

A bezdáni takarékpénztár részvénytársaság tulajdonát képező **Bez d á n** községben fekvő intézeti ház, mely szilárdan pénzintézet céljára építetvén, vasgerendázattal és vasredőnyű ablakkal van ellátva, a bezdáni takarékpénztár felszámolása folytán, szabad kézről

64-3-1 **eladó.**

Felvilágosítást ad a takarékpénztár felszámoló bizottsága **Bez d á n**ban, vagy **Dr. Henneberg Géza** ügyvéd a bezdáni takarékpénztár ügyésze **Zomborban**.

Bácsmegyei Nyomda Betéti Társaság
Jókai-tér 2. sz. — ZOMBOR. — Fernbach-palota.

ÉRTESETÉS I

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a **Zomborban, Jókai-tér 2. sz. alatt,**

Fernbach-féle palotában

fennálló, modernül berendezett

KÖNYVNYOMDÁNKAT.

Elvállalunk mindennemű nyomdai megrendelést a legmérsékeltebb áron, úgy mint: levélpapír, boríték, körözvény, be-fizetési és tejszövetkezeti könyvecskék, eljegyzési kártyák, bálí és esketési meg-hívók, üzleti könyvek, mérlegek, számla-ürlapok, falragaszok, gyászlapok, kisebb-nagyobb nyomtatványok és névjegyek el-készítését és minden igekezetünk azon lesz, hogy a megrendelésekkel hozzánk forduló t. c. közönségnek igényeit pontos, jó és izléses munkával kielégítsük.

Szíves támogatást kér

teljes tisztelettel a

**BÁCSMEGYEI NYOMDA
BETÉTI TÁRSASÁG.**